

A FELSŐOKTATÁS STRATÉGIAI IRÁNYAI

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLOGIAI
MINISZTERIUM

Dr. Sinóros-Szabó Laura
főosztályvezető

Nemzetközi Koordinátorok Országos Találkozója
2019. november 27.

Fokozatváltás a felsőoktatásban középtávú szakpolitikai stratégia 2016

A Kormány célja, hogy a nemzetközi oktatási és kutatási térben

- magasan pozícionált,
- a társadalmi kihívásokra válaszolni képes,
- hazánk gazdasági sikerességét előmozdító felsőoktatási rendszer működjön.

Az oktatás területén végrehajtandó intézkedések eredményeképpen reméli, hogy

- a szervezeti és képzési átalakítások révén az intézmények gyorsabban és hatékonyabban tudnak reagálni a munkaerő-piaci elvárásokra
- jelentősen csökken a lemorzsolódás,
- összességében nő a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya

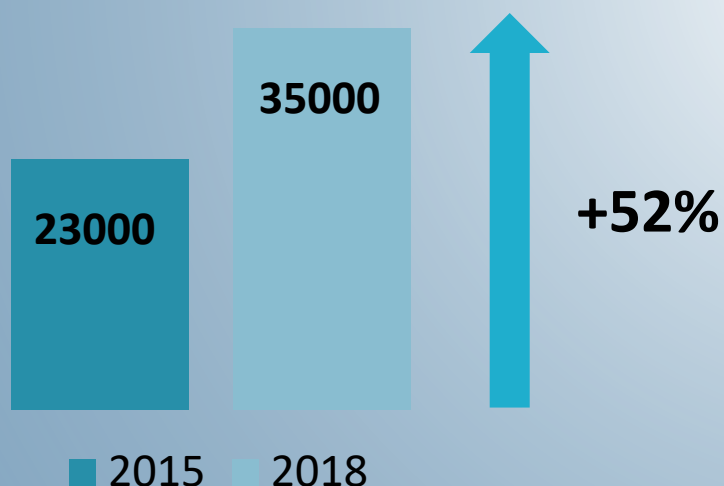
A támogató folyamatoknak köszönhetően

- nő a **nemzetközi mobilitási** programokban résztvevők aránya,
- ezzel párhuzamosan nő az **intézmények nemzetközi képzési szolgáltató képessége** is,
- ami **megnöveli a magyar felsőoktatás vonzerejét** a külföldi hallgatók számára.

Nemzetköziesítés kiemelt szerepe

- A Kormány kiemelt célként, nemzetstratégiai lépésként tekint a nemzetköziesítésre.
- A nemzetköziesítés alappillérei:
 - Minőségi felsőoktatás
 - Oktatói, kutatói és hallgatói kétirányú mobilitás
 - Hallgatói és intézményi szolgáltatásfejlesztés

Külföldi hallgatók száma
Magyarországon (fő)

A Magyarországon tanulmányokat folytató hallgatók 94%-a idegen nyelvű (általában német, angol, francia) képzésben vesz részt.

- Bologna-folyamat 20. évfordulóján (2018. május) az Európai Felsőoktatási Térség (EFT) miniszterei aláírták a Párizsi Nyilatkozatot.
- A Nyilatkozat három fő célkitűzése:
 - **Háromciklusú képzés működtetése, összhangban az EFT képesítési keretrendszerével és az Európai Kreditviteli Rendszerrel (ECTS),**
 - **Megfelelés a Lisszaboni Elismerési Egyezményben vállaltaknak - a felsőoktatási képesítéseknek az európai régióban történő elismeréséről szóló, 1997. április 11-én, Lisszabonban aláírt Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi XCIX. Törvény,**
 - **Minőségbiztosítás, összhangban az Európai Minőségbiztosítási Szabványokkal és Iránymutatásokkal (ESG).**

A Bologna-folyamat nyomon követéséért a **Bologna Follow-up Group (BFUG)** felel. Felügyeli a miniszteri találkozók között a bologna folyamatot és a három fő célkitűzés sikeres megvalósítására létrehozott tematikus munkacsoportokat.

Minősegbiztosítási Munkacsoport célkitűzései

- Az európai felsőoktatási térségben a **minősegbiztosítási szabványokkal és iránymutatásokkal (ESG) összhangban** lévő jogi keretek kialakítása (ahol szükséges a változtatások bevezetése),
- A **belső minősegbiztosítási** intézkedések (*internal QA*) hatékonyságának biztosítása, ideértve a minősegbiztosítási eredmények felhasználását a döntéshozatali folyamatban,
- A **minőség-kultúra** (*quality culture*), valamint a tanuláshoz és tanításhoz való kapcsolatok kialakítása,
- Az **érdekeltek bevonása a belső és külső minősegbiztosításban** (hallgatók, oktatók, munkaerő-piaci szereplők),
- **Határokon átnyúló minősegbiztosítás** (*cross-border QA*),
- A közös programok minősegbiztosításának európai megközelítése.

- A nemzeti képesítési keretrendszerek önellenőrzése, az EFT átfogó képesítési keretrendszerének fejlesztése,
- Az ECTS felhasználói útmutatójának teljes végrehajtása,
- Rövid ciklusú képzések a felsőoktatásban,
- A képesítési keretrendszer többcélú felhasználása és az érdekelt felek általi használata,
- A Bologna-típusú, háromciklusú struktúrán kívüli tanulmányi programok,
- A képesítési keretrendszerek és a minőségbiztosítás közötti kapcsolat erősítése.

EFT (EHEA) Pályázat

- Az Innovációs és Technológiai Minisztérium (mint nemzeti hatóság) és a Tempus Közalapítvány (mint nemzeti ügynökség) 2019 szeptemberében nyújtotta be új EHEA pályázatát.
- A pályázat célja az EFT fejlesztéséhez és működéséhez kapcsolódik, olyan konzorciumi tagokkal együttműködésben, ahol a partnerek hasonló tapasztalatokkal és jövőképpel rendelkeznek az EFT reformok kapcsán.
- A magyar pályázat fő fókuszpontjai:
 - Tanterv modernizálása, megújítása
 - Oktatói skillek és szerepek újradefiniálása és javítása
 - Hallgatói bevonás ösztönzése
 - Automatikus elismerés felé történő elmozdulás

- A stabilizálódó gazdasági környezet ellenére is szükség van az oktatási rendszer minőségi fejlesztésére, versenyképességének fokozására és a vele szemben támasztott társadalmi/gazdasági elvárásoknak történő felkészítésére.
- A Kormány kiemelt figyelmet fordít:
 - az átadott tudás társadalmi hasznosságára,
 - a tehetséggondozásra,
 - a tudásintenzív, fenntartható növekedés előmozdításához a fiatalok alapkészségeinek megszilárdítására, a pedagógusok szakmai fejlődésének biztosítására,
 - az iskolarendszerű oktatás megerősítésére, a minőségi oktatáshoz való egyenlő hozzáférés biztosítására.

- Magyarországon 2015 és 2018 között a felsőoktatásban az összes jelentkezők száma stabilan **120 ezer fő körül** alakult, melyből 80 és 85 ezer fő közötti létszám került felvételre, továbbra is cél a bemeneti létszám növelése.
- A 25-64 évesek csupán 13%-a rendelkezik felsőfokú végzettséggel mint legmagasabb iskolai végzettség, ami az EU23 és az OECD átlagai alatt (17% és 14%) van.
- Mester képzéssel a korosztály 9%-a rendelkezik, ami szintén az EU23 és az OECD átlagai (14% és 13%) alatt van.
- A felsőfokú rövid ciklusú képzések esetén ez az arány már csak 1%, így a teljes felsőoktatási képzést tekintve **feladat a kibocsátási szint emelése**, többek között a beiskolázási bázis szélesítése által.

- A hátrányos helyzetűeknek az összes felvett hallgatóhoz mért aránya 2016-ban 1,4% volt, a romák aránya pedig mindössze 0,8%.
- Magyarországon mind a foglalkoztatás, mind a jövedelem terén **nagy a nemek közötti különbség**. 2016. évi adatok tekintve a 25-64 évesek felsőfokú végzettségű nők csak 67%-át keresték a hasonló iskolai végzettségű férfiaknak.
- Magyarországon **a nők nagyobb valószínűséggel nincsenek foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben (NEET)**: a 18-24 éves nők 18%-a NEET, míg a hasonló korú férfiaknál ez az arány 12%.
- A női NEET-ek 80%-a nem keres munkát, ami az OECD-országok negyedik legmagasabb aránya
- Mindez azt jelzi, hogy a nemek közötti egyenlőséget, valamint a hátrányos, az alulreprezentált és a sérülékeny csoportok részvételét az oktatásban beavatkozásokkal szükséges elősegíteni.

Helyzetkép – Piacképes diploma

- A felsőfokú duális és kooperatív képzésekben megszerzett végzettségek jelentős mértékben járulnak hozzá a munkaerő-piacon történő gyors elhelyezkedéshez.
- A „**duális diploma**” hatékony eszköze a tanulásból munkába történő átmenet támogatásának.
- A Kormány célkitűzése, hogy **2023-ra** az első évükre beiratkozó hallgatók között a duális hallgatók aránya elérje a **6%-ot**.
- A szakterület évenként **duális kampány** megszervezésével, valamint az Educatio felsőoktatási szakkiállításon is népszerűsíti a képzési formát.

- A felsőoktatási intézmények állandó, stabil térségi szereplők, ezért aktív szerepvállalásuk nemcsak az oktatás, a kutatás és az innováció színterén, de a gazdaság és társadalomfejlesztésben, a felzárkóztatásban is, illetve a térségi szereplőkkel való szorosabb hálózati, partneri együttműködésekben is kiemelkedő. – „**Harmadik misszió**”
- A létrehozni kívánt, úgynevezett „intelligens egyetemek” (*smart universities*), valamint egyetemi központok képesek a helyi, jellegzetes kihívások hatékony kezelésére, ami valamennyi fontos horizontális társadalmi/gazdasági/ kulturális és környezetvédelmi célkitűzéshez hozzá tud járulni.

Ágazati fejlesztési terv 2021-27

- A szakterület az Európai Bizottság által készített országjelentés és a felsőoktatási stratégiai célok mentén kezdte meg a következő programozási időszakra való felkészülést.
- Az ITM a Kormány által jóváhagyott beavatkozási logika mentén kialakított konstrukciókat alakít ki.
- A tervezett programokat Magyarország Kormánya az Európai Szociális Alappal (ESZA), valamint az Európai Regionális Fejlesztési Alappal (ERFA) közösen finanszírozva valósítja meg.
- Emlékeztetőül a jelenlegi ciklusban (2014-2020) futó **Emberi Erőforrás Operatív Programok (EFOP)**:

37 nyertes intézmény	141 megvalósítandó projekt	141 milliárd HUF megítélt támogatás
---------------------------------	---------------------------------------	--

EFOP-támogatások

- A 141 projektből jelenleg 21 zárult le, a projektek döntő része 2020-ban (58 db) és 2021-ben (49 db), valamint 1 projekt 2022-ben fejeződik be.

Azonosító szám	Cím	Megítélt támogatás (Mrd Ft)	Támogatott projektek száma (db)	2019. november 4-ig az IH által jóváhagyott kifizetések összege (Mrd Ft)
EFOP-3.2.6-16.	A tanulók képesség-kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben	2, 9	1	1,55
EFOP-3.2.13-17.	Az alap- és középfokú iskolák pályaorientációs tevékenységét, kiemelten az MTMI készségeket és kompetenciákat támogató pályaorientációs szakmai módszertan átfogó megalapozása és fejlesztése	1	1	0,42
EFOP-3.4.1-15.	Roma szakkollégiumok támogatása (felsőoktatás társfelelős)	1,15	9	1,11
EFOP-3.4.2-VEKOP-15	Campus Mundi - felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program	9,2	1	4,28
EFOP-3.4.3-16	Felsőoktatási intézményi fejlesztések a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében	24,94	22	7,74
EFOP-3.4.4-16	A felsőoktatásba való bekerülést elősegítő készségfejlesztő és kommunikációs programok megvalósítása, valamint az MTMI szakok népszerűsítése a felsőoktatásban	7,92	23	3,06
EFOP-3.4.5-VEKOP-17	Rendszerszintű fejlesztések és hozzáférés bővítését szolgáló ágazati programok a felsőoktatásban	1,93	1	1,21
EFOP-3.4.6-VEKOP-17	Intézményi irányítás fejlesztése a felsőoktatásban	3,98	1	3,93
EFOP-3.5.1-16	Duális és kooperatív felsőoktatási képzések, felsőoktatási szakképzési és szakirányú továbbképzések fejlesztése	5,72	16	2,42
EFOP-3.5.2-17	Duális és gyakorlatorientált felsőoktatási képzések fejlesztése és oktatási innováció a szociális munka és a segítő szakmák terén valamint a mérnökpedagógia és a szakmai tanári szakok esetében	1,2	3	0,65
EFOP-3.6.1-16	Intelligens szakosodást szolgáló intézményi fejlesztések	22,02	21	7,28
EFOP-3.6.2-16	Tematikus kutatási hálózati együttműködések	20,21	16	7,12
EFOP-3.6.3-VEKOP-16	Felsőoktatási hallgatók tudományos műhelyeinek és programjainak támogatása	9,68	6	2,32
EFOP-4.2.1-16	Felsőoktatási infrastruktúra fejlesztése	28,53	16	5,58
EFOP-5.2.5-18	Társadalmi innovációk – Új módszerek kidolgozása	0,69	4	0,38
Összesen		141,07	141	49,05

- Az Európai Bizottság ambiciózus célja, hogy **2025-re** létrehozza az **Európai Oktatási Térséget**.
- Az oktatás szerepét újra kell gondolni:
 - Munkahelyteremtés,
 - Gazdasági növekedés mozgatórugója,
 - Társadalmi igazságosság,
 - Európai identitásunk és értékeink őrzése.

Hogyan biztosítható mindenki számára:

- Mobilitás
- Oklevelek kölcsönös elismerése
- Nyelvtanulás
- Egész életen át tartó tanulás
- Innovációs és digitális készségek
- Kulturális örökség megőrzése

- Az Oktatás és képzés 2020 keretrendszer (ET2020) lehetőséget kínál az oktatáspolitikai területén bevált gyakorlatok, ismeretek összegyűjtésére és terjesztésére, valamint az oktatáspolitikai reformok előmozdítására nemzeti és regionális szinten is.
- Az ET 2020 a következő négy közös uniós célkitűzésre törekszik:
 - **Egész életen át tartó tanulás és a mobilitás** növelése,
 - Az oktatás és képzés **minőségének és hatékonyságának** javítása,
 - Az **egyenlőség**, a társadalmi kohézió és az aktív (állam)polgárság előmozdítása,
 - A **kreativitást és az innovációt**, ideértve a vállalkozói készséget, az oktatás és a képzés minden szintjén.

- A felsőoktatási szakterület különösen fontosnak tartja, hogy az elkövetkezendő évek fókuszpontjába kerüljön:
 - Hallgatóközpontú felsőoktatás,
 - Minőségi, inkluzív, a felsőoktatásban sikeres részvételt támogató oktatás és képzés,
 - Nemzetközi mobilitás fokozása,
 - Validáció javítása,
 - Oktatásfinanszírozás hatékonyságának javítása,
 - Teljesítményelvűség megjelenítése az intézményi működésben,
 - Oktatási hatékonyság javítása (lemorzsolódás, digitalizáció)
 - Közös képzés (*dual* és *joint degrees*) indítása.

**KÖSZÖNÖM A
FIGYELMET!**

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM